

جزوه آموزشی کلیات مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم (اهمیت، ضرورت و اصول کلیدی)

(۱) نگرش نوین در مبارزه با مفاسد

در هر جریان اقتصادی (سالم و ناسالم)، سه رکن زیر قابل تعریف است.

۱- جریان کالا/خدمت؛

۲- جریان اسناد/اطلاعات؛

۳- جریان مالی.

فعالیت‌های اقتصادی (اعم از سالم یا مفسدانه) با هدف کسب منفعت مالی صورت می‌گیرد و اگر پای منفعت مالی در میان نباشد، تقریباً می‌توان گفت جرائم اقتصادی دیگر رخ نخواهند داد. بنابراین باید به دنبال آن بود که :

بهره‌برداری از منابع مالی حاصل از جرم، سخت یا ناممکن شود.

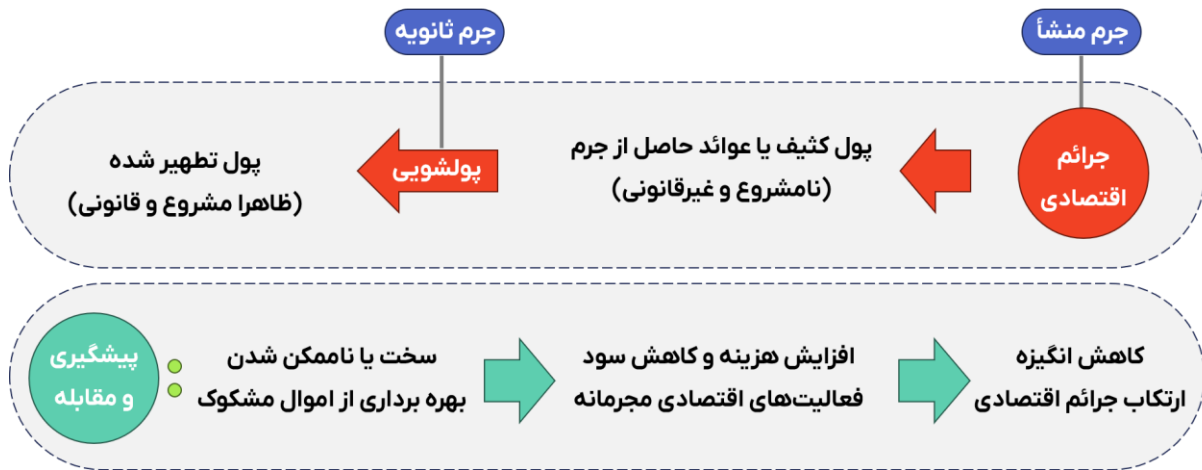
... تا در نتیجه، انگیزه ارتکاب افعال اقتصادی مجرمانه کاهش یابد. به عبارت دیگر، هدف آن است که فعالیت‌های اقتصادی ناسالم، نتوانند در نهایت سود بیشتری را در مقایسه با فعالیت‌های اقتصادی سالم حاصل کنند. چنانچه این مسئله را به عنوان یکی از اهداف مبارزه با پولشویی قلمداد کنیم، بدیهی است که تبعات رخداد پولشویی در یک کشور (و عدم مبارزه مؤثر با آن)، شامل موارد زیر خواهد بود.

- کاهش بهره‌وری در بخش واقعی اقتصاد و توزیع نابرابر درآمد
- تخریب بازارهای مالی و گسترش اقتصاد زیرزمینی ناسالم
- ورشکستگی بخش خصوصی و افزایش ریسک شهرت و تطبیق
- تخریب بخش خارجی اقتصاد

همچنین در فضایی که افراد سودجو بتوانند از بازارهای مالی، سوء استفاده کنند و عواقبی را در انتظار خود نبینند، باید منتظر فرار سرمایه به صورت غیرقانونی از کشور و نیز بی‌ثباتی در روند نرخ‌های ارز و بهره بود.

۲) تعریف پولشویی

نظر به آنچه تاکنون گفته شد، می‌توان فرآیند پولشویی و مبارزه با آن را به صورت نمودار زیر نمایش داد.

با توجه به نمودار، تعاریف زیر را می‌توان ارائه نمود.

- **جرم منشأ (Predicate Offence):** فعالیت مجرمانه‌ای که با ارتکاب آن، پول کثیف حاصل می‌شود و این پول کثیف در مراحل بعدی وارد چرخه پولشویی شده تا مشروع و قانونی به نظر برسد. به عنوان مثال: قاچاق کالا، دستکاری بازار و معامله بر مبنای اطلاعات نهانی و ... «جرم منشأ» حساب شده و عواید مالی حاصل از آن را مال کثیف می‌نامیم^۱.

- **پولشویی:** تطهیر یا ایجاد ظاهر تمیز و قانونی برای عواید حاصل از جرم منشأ

از آنجا که تحقق پولشویی، بعد از ارتکاب یک جرم دیگر (جرم منشأ) اتفاق می‌افتد، پولشویی را جرم ثانویه قلمداد می‌کنند. بدین معنی که تا پول کثیفی ایجاد نشود، عملیات پولشویی نیز محقق نخواهد شد. از این رو، هر جا با مالی که منشأ آن مشخص نیست مواجه شدیم، می‌بایست از صحت معاملات و مبدأ مال مربوطه اطمینان حاصل کنیم.

به طور کلی پولشویی را متشکل از سه مرحله می‌دانند که البته ممکن است گاهی برخی از آن‌ها رخ ندهد و یا هر سه مرحله در یک عملیات انجام شود؛ لذا عدم تحقق یک بند به معنی عدم تحقق پولشویی نیست.

- **جایگذاری (Placement):** تقسیم اموال و وارد کردن آن به نظام مالی از بسترهای مختلف
- **لایه‌گذاری (Layering):** نقل و انتقال الکترونیکی/فیزیکی دارایی به منظور مخدوش کردن رد آن
- **ادغام (Integration):** تجمیع و یکپارچه‌سازی وجوه جهت استفاده نهایی

^۱ برای درک بهتر می‌توان اینگونه گفت که اگر منشأ یک مال، فعالیت مجرمانه باشد، آن فعالیت را «جرم منشأ» می‌نامیم.

۳) جرم منشأ و مال حاصل از جرم

در باب گستردگی دایره جرائم منشأ، دو نکته حائز اهمیت به شرح زیر وجود دارد.

۱- قوانین کشورها با یکدیگر متفاوت بوده و ممکن است فعالیتی که در یک کشور جرم محسوب می‌شود، در یک کشور دیگر، جرم محسوب نشود. به عنوان مثال، «قمار» یا «فروش مشروبات الکلی» در جمهوری اسلامی ایران جرم محسوب می‌شود در حال که در برخی از کشورهای غربی جرم‌انگاری نشده است. از این رو، مال حاصل از قمار در کشور ما، در حکم مال کثیف (و نامشروع) بوده ولی در آن کشورها اینگونه نیست و مجرمان نیازی به تطهیر آن ندارند.

۲- فرض کنیم اقدام به «خاذهی» یا «باج‌گیری» در تمامی کشورها عمل مجرمانه محسوب می‌شود؛ اما آیا جرم منشأ هم حساب می‌شود و در مبارزه با پولشویی به دنبال این نوع اموال هم هستیم؟ پاسخ آن است که برخی از کشورها، این رویکرد را ندارد؛ یعنی علی‌رغم اینکه یک فعل مشخص را جرم تلقی می‌کنند، آن را به عنوان جرم منشأ پولشویی به حساب نمی‌آورند. لذا رویکرد این کشورها آن است که در مبارزه با پولشویی، صرفاً برخی از جرائم خاص را هدف‌گذاری کنند؛ در این رابطه ممکن است ملاک‌هایی نظیر شدت و گستردگی تبعات اقتصادی-اجتماعی، مبالغ مال به دست آمده از آن جرائم و ... را در نظر بگیرند. البته جرمی مانند قاچاق کالا در عمده کشورها، جرم منشأ پولشویی به حساب می‌آید ولی ممکن است تطهیر عواید حاصل از باج‌گیری در یک کشور، مشمول تعریف پولشویی قرار گیرد ولی در کشوری دیگر اینگونه نباشد.

در ماده یک قانون مبارزه با پولشویی (براساس آخرین اصلاحات آن) می‌خوانیم: جرم منشأ هر رفتاری است که مطابق ماده (۲) قانون مجازات اسلامی^۲ مصوب ۱۳۹۲/۰۲/۰۱ جرم محسوب شود. از منظر این قانون تخلفات مذکور در قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز با اصلاحات بعدی جرم محسوب می‌شود. لذا رویکرد کشور ما، «تمامی جرائم» می‌باشد.

وقتی درخصوص «مال حاصل از جرم» صحبت می‌کنیم باید بدانیم که «مال» از منظر قانون مبارزه با پولشویی عبارت است از: هر نوع دارایی اعم از مادی یا غیرمادی، منقول یا غیرمنقول، مشروع یا غیرمشروع و هر نوع منفعت یا امتیاز مالی و همچنین کلیه اسناد مبیّن حق اعم از کاغذی یا الکترونیکی نظیر اسناد تجاری، سهام یا اوراق بهادار.

^۲ هر رفتاری اعم از فعل یا ترک فعل که در قانون برای آن مجازات تعیین شده است، جرم محسوب می‌شود.

چنانچه گفته شد، رویکرد مبارزه با پولشویی درخصوص جرائم اقتصادی، آن است که با ردیابی و شفاف‌سازی جریان مالی بهره‌برداری از عواید آن را سخت و ناممکن سازد؛ اما این رویکرد (رصد و کنترل جریان مالی) برای مبارزه با برخی فعالیت‌های مخرب دیگر نظیر تروریسم نیز قابل اجرا و مفید است. بدین معنی که چنانچه جریان مالی تروریسم (به عنوان جریان حیاتی آن) قطع شود، بسیاری از جریانات مخرب قادر به ادامه فعالیت و حتی ادامه حیات نخواهند داشت؛ هم از منظر تأمین معاش و مایحتاج افراد تروریست و خانواده ایشان و هم از منظر تأمین سلاح، ابزار، ادوات جنگی، امکانات و محل سکونت و استقرار.

بنابراین همواره عنوان «مبارزه با پولشویی» در کنار عنوان «مبارزه با تأمین مالی تروریسم» آورده می‌شود. البته اخیراً پای مباحثی نظیر منع اشاعه سلاح‌های کشتار جمعی و معاملات غیرقانونی در زمینه حیات وحش نیز به ادبیات این حوزه باز شده و گروه ویژه اقدام مالی (FATF) در توصیه‌های خود به آن اشاره می‌کند.

۴) اهداف مجرمین و مرتکبین پولشویی

به طور خلاصه باید گفت که مجرمین (خصوصاً مرتکبین جرائم اقتصادی)، به ترتیب سه هدف زیر را دنبال می‌کنند. به عبارت دیگر سه لایه دفاعی برای خود ترسیم می‌کنند، به نحوی که اگر لایه دفاعی اول از میان رفت، به ترتیب لایه دوم و سوم در امان بمانند.

- ۱- **جرم کشف نشود!** تا هیچ‌گونه مجازات و محدودیتی، افراد مجرم را تهدید نکند و همواره بتوانند با هر ابزار و روش ممکن به کسب سود و مال نامشروع از فعالیت مجرمانه خود بپردازند.
- ۲- **مجرم کشف نشود!** به عبارت دیگر، اگر هم فردی به عنوان مجرم شناسایی شد، فرد اصلی نباشد و مجرم اصلی بتواند به راحتی به فعالیت‌های خود ادامه داده و از عواید آن بهره‌مند شود.
- ۳- **مال حاصل از جرم کشف نشود!** تا فرد مجرم (یا وابستگان او) بتوانند از این عواید استفاده کنند؛ خواه پس از اتمام دوره محکومیت مجرم اصلی یا در طول آن.

از این رو و با توجه به آنچه در مقدمه گفته شد، باید قلب تپنده فساد یعنی انگیزه مالی را هدف قرار داد. بدیهی است مجرمین گاه روی به سوء استفاده از هویت افراد دیگر (مالکیت پنهان، هویت اجاره‌ای یا هویت فروشی) نمایند. همچنین، اقدام به پولشویی الزاماً توسط خود مرتکبین جرم منشأ اتفاق نمی‌افتد و گاهی یک گروه یا باند تبهکار دیگر، با شبکه‌سازی، مسئولیت تطهیر اموال را بر عهده می‌گیرد.

گرچه مجرمین همواره از شگردهای نوین و متنوعی استفاده می‌کنند ولی عمدتاً به دنبال مبادله اموالی هستند که با سهولت بیشتری بتواند اهداف فوق را محقق سازد. برخی از این ویژگی‌ها عبارتند از:

- چگالی ارزش بالا
- نقدشوندگی و سرعت نقل و انتقال بالا
- قابلیت انتقال بی‌نام

در بین انواع مختلف دارایی (که در تعریف مال حاصل از جرم به آن اشاره شد)، می‌بایست به اهمیت وجه نقد نیز پرداخته شود. وجه نقد عمده ویژگی‌های مذکور را دارا بوده و همواره مورد توجه مرتکبین پولشویی بوده است لذا باید به شفاف‌سازی جریان مبادلات آن اقدام نمود.

وفق بند ۳۱ ماده یک آیین‌نامه اجرایی قانون مبارزه با پولشویی، منظور از وجه نقد صرفاً اسکناس نبوده و تعریف آن به شرح زیر است. بنابراین هر ضابطه‌ای برای اسکناس ریالی یا ارزهای خارجی وضع شده است، می‌بایست درخصوص سکه‌های طلا، کارت‌های پرداخت بی‌نام و ... (مطابق تعریف فوق) نیز اعمال شود.

هرگونه مسکوک و اسکناس و انواع چک‌هایی که نقل و انتقال آن‌ها مستند نشده و غیرقابل ردیابی باشد؛ از قبیل چک‌های عادی در وجه حامل و سایر چک‌هایی که دارنده آن غیر از ذی‌نفع اولیه باشد (مانند چک‌های پشت‌نویسی شده توسط اشخاص ثالث، انواع چک‌پول و چک مسافرتی) و کارت‌های پرداخت بی‌نام و موارد مشابه، وجوه نقد شامل وجوه نقد ریالی و ارزی است.

۵) ویژگی‌های جرم پولشویی

علاوه بر ویژگی‌هایی که تاکنون برای جرم پولشویی ذکر شد، موارد زیر نیز قابل ذکر است.

- جرمی غالباً سازمان‌یافته
- دارای جنبه فراملی و بین‌المللی
- جرمی مستمر و پیچیده
- معمولاً دارای مقیاس گسترده
- دارای جنبه‌های تخصصی و استفاده از افراد متخصص جهت انجام آن
- جرم یقه‌سفیدان (اشخاص قابل احترام و برخوردار از موقعیت خوب اجتماعی)

۶) قانون مبارزه با پولشویی

قانون مبارزه با پولشویی، دو دسته از افراد را هدف و مخاطب قرار می‌دهد.

- **مرتکبین جرم پولشویی:** افرادی که مرتکب جرم منشأ و به تبع آن مرتکب پولشویی شده‌اند در برابر مجازات قرار خواهند گرفت؛ نظیر توقیف اصل کل مال یا معادل آن از سایر اموال فرد و حبس درجه ۴ الی ۶.
- **اشخاص مشمول:** اشخاص حقوقی (نظیر نهادهای مالی) و حقیقی (نظیر کارکنان نهادها) که موظفند حین ارائه خدمت به مشتریان خود، ضوابط گفته شده در قانون را رعایت نمایند. در غیر این صورت (چنانچه سهواً یا عمداً) وظایف خود را به درستی انجام ندهند، مجازات برای آن‌ها در نظر گرفته شده است؛ نظیر: جزای نقدی، انفصال از خدمت و ...

بنا بر ماده ۵ قانون مبارزه با پولشویی، اشخاص مشمول بدین شکل تعریف شده‌اند.

کلیه صاحبان مشاغل غیرمالی و مؤسسات غیرانتفاعی و همچنین اشخاص حقیقی و حقوقی از جمله بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، بانک‌ها، مؤسسات مالی و اعتباری، بیمه‌ها، بیمه مرکزی، صندوق‌های قرض‌الحسنه، بنیادها و مؤسسات خیریه و شهرداری‌ها، صندوق‌های بازنشستگی، نهادهای عمومی غیردولتی، تعاونی‌های اعتباری، صرافی‌ها، بازار سرمایه (بورس‌های اوراق بهادار) و سایر بورس‌ها، شرکت‌های کارگزاری، صندوق‌ها و شرکت‌های سرمایه‌گذاری و همچنین مؤسساتی که شمول قانون بر آن‌ها مستلزم ذکر نام می‌باشد، از قبیل شرکت ملی نفت ایران، سازمان گسترش و نوسازی ایران و غیر آن‌ها، مکلفند آئین‌نامه‌های اجرایی هیئت وزیران در ارتباط با این قانون و قانون مبارزه با تأمین مالی تروریسم را اجرا کنند.

چنانچه مشخص است، اشخاص مشمول دایره گسترده‌ای از نهادها و اشخاص را شامل می‌شود ولی در این بین، عمده وظایف مربوط به گروهی است که تحت عنوان «مؤسسات مالی» تعریف می‌شوند. لازم به ذکر است که ممکن است مؤسسه مالی از منظر سایر علوم و قوانین تعاریف خاص خود را داشته باشند ولی از منظر آیین‌نامه اجرایی قانون مبارزه با پولشویی، تعریف آن به شرح زیر است.

بانک‌ها (اعم از بانک‌های ایرانی و شعب و نمایندگی بانک‌های خارجی مستقر در جمهوری اسلامی ایران و نیز شعب و واحدهای مستقل بانک‌های ایرانی در خارج از کشور)، مؤسسات اعتباری غیربانکی، تعاونی‌های اعتبار، صندوق‌های قرض‌الحسنه، شرکت‌های سرمایه‌پذیر، شرکت‌های تأمین سرمایه و کلیه اشخاص حقوقی که در قالب یک کسب‌وکار، یک یا چند فعالیت یا عملیات زیر را برای ارباب رجوع یا به نمایندگی از وی انجام می‌دهند:

الف- پذیرش سپرده و یا سایر اموال قابل بازپرداخت از مردم.

ب- ارائه تسهیلات.

پ- خدمات واسپاری مالی.

ت- خدمات انتقال وجوه یا ارزش.

ث- صدور و مدیریت ابزارهای پرداخت (مانند کارت‌های بدهی و اعتباری، چک، چک مسافرتی، حواله و پول الکترونیکی).

ج- صدور ضمانت‌نامه‌ها و تعهدات مالی.

چ- مبادلات، شامل:

۱- ابزارهای بازار پولی و مالی (چک، حواله، گواهی سپرده و مشتقات و ...).

۲- ارزی؛

۳- ارز، نرخ سود، ابزارهای شاخص؛

۴- اوراق بهادار قابل انتقال؛

۵- معاملات آتی کالا؛

ح- مشارکت در صدور اوراق بهادار و ارائه خدمات مالی مرتبط به این اوراق؛

خ- مدیریت سبد دارایی‌های شخصی یا گروهی؛

د- نگهداری و مدیریت پول نقد و یا اوراق بهادار نقد به نمایندگی از سایر اشخاص؛

ذ- سایر موارد سرمایه‌گذاری، مدیریت یا اداره اموال به نمایندگی از سایر اشخاص؛

ر- خدمات مربوط به بیمه عمر و سایر سرمایه‌گذاری‌های مربوط به بیمه؛

ز- تبدیل پول و ارز.

از تعاریف فوق بر می آید که تمامی نهادهای بازار سرمایه، نه تنها وظایف عمومی شخص مشمول را بر عهده دارند، بلکه به عنوان «مؤسسه مالی» نیز وظایف خاصی را بر عهده دارند که شرح آن در آیین نامه اجرایی ماده (۱۴) این قانون آورده شده است.

البته ناگفته نماند که در کنار وظایفی که بر عهده اشخاص مشمول و مؤسسات مالی قرار دارد، نهادهای دیگری نیز به امر مبارزه با پولشویی مأمور شده اند. به عنوان مثال:

- شورای عالی پیشگیری و مقابله با جرائم پولشویی و تأمین مالی تروریسم: متولی سیاست گذاری و هماهنگ سازی دستگاه ها در راستای اجرای مقررات
 - مرکز اطلاعات مالی (Financial Intelligence Unit): نهادی که به موجب قانون مبارزه با پولشویی به عنوان یک مؤسسه دولتی مستقل در وزارت امور اقتصادی و دارایی ایجاد شده و مسئول جمع آوری، پالایش و رسیدگی به موارد مشکوک به پولشویی است. در حال حاضر، رئیس مرکز اطلاعات مالی، به عنوان دبیر شورای مذکور نیز فعالیت می کند.
 - فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران (فراجا) به عنوان ضابط عام و همچنین وزارت اطلاعات و سازمان اطلاعات سپاه به عنوان ضابط خاص در امر رسیدگی به تخلفات شناسایی شده
 - دستگاه های متولی نظارت (بانک مرکزی، سازمان بورس و اوراق بهادار، بیمه مرکزی و ...) که علاوه بر اجرای وظایف مختص به خود، ملزم هستند که میزان اجرای مقررات توسط نهادهای تحت نظارت خود را ارزیابی نموده و در صورت لزوم نسبت به اعمال تدابیر کنترلی و بازدارنده اقدام نمایند.
- البته علاوه بر نهادهای مذکور، قوه قضائیه، سازمان ثبت احوال، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، صاحبان مشاغل و حرف غیرمالی معین (DNFBP) و ... نیز هر یک وظایف مختص به خود را دارند.

(۷) وظایف و اصول مبارزه با پولشویی

تکالیفی که مؤسسات مالی و کارکنان آنها، موظف به اجرای آن هستند، دامنه گسترده ای از وظایف است ولی بدیهی است امر تقسیم و اولویت بندی وظایف در این زمینه بسیار حائز اهمیت است. به عنوان مثال برخی از وظایف به عهده کارکنان و متصدیانی است که مسئول تعامل با مشتری در شعب و دفاتر نمایندگی هستند. برخی دیگر از آنها بر عهده واحد مستقلی به نام «واحد مبارزه با پولشویی» است که در هر نهاد مالی و زیر نظر مدیر عالی آن تشکیل می شود. همچنین گروهی از وظایف که مستلزم بازطراحی فرآیندهای ارائه خدمت

است، بر عهده واحدهای عملیاتی و کسب و کاری و از همه مهم‌تر بر عهده متولیان سامانه‌ها و نرم‌افزارهای مدیریت خدمات به مشتریان است.

فارغ از این که چه بخشی از وظایف بر عهده چه افراد یا واحدهایی قرار دارد، در ابتدا باید به «رویکرد ریسک محور» پرداخت که در مقابل «رویکرد قاعده محور» قرار دارد. براین اساس، ضرورت تجهیز منابع و امکانات بر حسب میزان ریسک هر حوزه، خدمت یا مشتری تعیین می‌شود. اولاً به صورت پیشگیرانه خدمت‌رسانی به هر مشتری متناسب با میزان ریسک ناشی از تعامل با وی انجام شود؛ به عنوان مثال، به افراد غیر متخصص اجازه برخی از انواع معاملات داده نشود (تا بستری برای سوء استفاده از هویت وی توسط سودجویان فراهم نشود). ثانیاً در تخصیص منابع، رصد و پایش، هر جا ریسک بیشتری وجود دارد، باید در اولویت قرار گیرد نه آنکه همه فضای تحت رصد و مراقبت به یک چشم دیده شوند. از جمله اینکه در خصوص مشتریان دارای ریسک بیشتر، اطلاعات تکمیلی بیشتری جمع‌آوری گردد تا از عدم ارتباط وی با فعالیت‌های مجرمانه و صحت و سلامت منشأ اموال و همچنین اهداف وی اطمینان حاصل گردد.

همچنین لازم است پیش از آنکه محصول جدیدی روانه بازار شده یا کانال/بستر جدیدی برای ارائه محصولات قبلی فراهم شود، ریسک‌های مربوطه (احتمال سوء استفاده برای مقاصد پولشویی و تأمین مالی تروریسم) مورد ارزیابی قرار گرفته و سپس به انتشار گسترده آن اقدام شده یا در صورت لزوم تدابیر کنترلی برای مدیریت این ریسک‌ها اعمال شود.

علی‌ای‌حال، از آنجا که مبحث وظایف اشخاص مشمول بسیار گسترده است، صرفاً سه وظیفه کلیدی در این سند مورد اشاره قرار گرفته و انتظار می‌رود مسئولین مبارزه با پولشویی در اشخاص مشمول، نسبت به استخراج ریز وظایف و برنامه‌ریزی برای اجرای آن اقدام نمایند.

- **شناسایی مشتری (Customer Due Diligence):** عبارت است از جمع‌آوری و اخذ اطلاعات از مشتری در سه زمینه هویتی، شغلی-اقتصادی و مرتبطین (مالی، شرکتی^۳ و ...)، صحت‌سنجی اطلاعات و اظهارات وی، رصد و پایش مستمر رفتار و تغییرات اطلاعات مشتری، اخذ اطلاعات، اسناد و مدارک تکمیلی در خصوص اموال و معاملات مشتری و ...؛
- **نگهداری سوابق (Record Keeping):** نگهداری سوابق کلیه مشتریان، معاملات و عملیات انجام شده توسط مشتری و ... به صورت فیزیکی و الکترونیکی حداقل به مدت ۱۰ سال به نحوی که همواره دسترسی به آن به صورت برخط فراهم باشد و قابلیت بازسازی و ردیابی زنجیره تراکنش‌ها را میسر کند.

^۳ نظیر اینکه سهام‌دار عمده و مدیر عامل یک مشتری حقوقی چه شخصی است.

- **گزارش‌دهی (Reporting):**^۴ ارسال گزارش موارد مشکوک به پولشویی/تأمین مالی تروریسم برای مرکز اطلاعات مالی، ارسال اطلاعات عملیات پرخطر، پاسخ به استعلامات مرکز و ارائه اطلاعات تکمیلی مورد نیاز؛^۵

مهم‌ترین مقررات مربوطه، جهت مطالعه آتی به قرار زیر است.

- قانون مبارزه با پولشویی مصوب ۱۳۸۶ با اصلاحات ۱۳۹۷
- آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۴ قانون مبارزه با پولشویی مصوب ۱۳۹۸
- قانون مبارزه با تأمین مالی تروریسم مصوب ۱۳۹۴ با اصلاحات ۱۳۹۷
- آیین‌نامه اجرایی قانون مبارزه با تأمین مالی تروریسم مصوب ۱۳۹۵
- آیین‌نامه اجرایی مستندسازی جریان وجوه در کشور مصوب ۱۳۸۶
- آیین‌نامه اجرایی تشکیلات مرکز اطلاعات مالی مصوب ۱۳۹۸
- دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌های تخصصی دستگاه‌های متولی نظارت نظیر بانک مرکزی، بیمه مرکزی و سازمان بورس و اوراق بهادار در زمینه‌های مختلف نظیر شناسایی مشتری، نگهداری اسناد، گزارش عملیات مشکوک و ...

۸) نهادهای بین‌المللی

نهادهای متعددی در سطح بین‌المللی به فعالیت در زمینه مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم می‌پردازند. از جمله سازمان بین‌المللی پلیس جنایی (International Criminal Police Organization)، بانک تسویه بین‌المللی (BIS) و کمیته بال (بازل)، صندوق بین‌المللی پول (International Monetary Fund)، بانک جهانی (World-Bank) و دفتر مبارزه با مواد مخدر و جرم سازمان ملل متحد (United Nations Office on Drugs and Crime).

معروف‌ترین نهاد بین‌المللی که در زمینه مبارزه با پولشویی فعالیت می‌کند، گروه ویژه اقدام مالی (Financial Action Task Force) است. این نهاد توسط گروه ۷ (با همراهی کمیسیون اروپا و ۸ کشور دیگر) در سال ۱۹۸۹ میلادی تأسیس شد و در پی ماجرا ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱، حوزه فعالیت خود را به «مبارزه با تأمین مالی تروریسم» گسترش داد.

^۴ یکی از مصادیق این گزارش‌ها، گزارش موارد مشکوک (Suspicious Transaction Reporting) است.

^۵ لازم به ذکر است که ارسال این گزارش‌ها نافی رازداری مشتری و حفظ محرمانگی اطلاعات نبوده و عدم ارسال این اطلاعات به هر دلیل، تخلف از اجرای قانون مبارزه با پولشویی و قانون تأمین مالی تروریسم محسوب می‌شود.